

Landschapslaboratorium Zuiderwaterlinie: in gesprek met studenten over de studentenateliers Liniemeeting 2020

In april 2021 vindt de Landschapstriënnale plaats: een driejaarlijks terugkerend evenement waarin landschap centraal staat. De Zuiderwaterlinie maakt volgend jaar onderdeel uit van dit evenement met het Landschapslaboratorium Zuiderwaterlinie. Een onderdeel van de programmering zijn de studentenateliers waarvan er inmiddels al vijf hebben plaatsgevonden. Binnen de studentenateliers doen studenten onderzoek naar de gebiedsopgaven die de vijf stellingen van de Zuiderwaterlinie hebben gedetecteerd. Tijdens de online Liniemeeting werd een aantal studenten dat deelnam aan deze studentenateliers geïnterviewd door dr. ir. Gerdy Verschuure-Stuip (TU Delft) en dr. ir. Marlies Brinkhuijsen (Wageningen University & Research) over hun ervaringen.

“Normaal geven wij als docenten academische opdrachten, maar nu zijn jullie in real life bezig geweest. Wat vonden jullie daarvan?”

Daphne, masterstudente Erfgoedstudies aan de Vrije Universiteit Amsterdam, vond het interessant om over dingen na te denken waar ze bij haar studie eigenlijk niet over na hoeft te denken. “In het echt zijn er natuurlijk meerdere belangen waar je rekening mee dient te houden.” Ze vindt het goed om als student op deze manier ervaring op te doen en hiermee te oefenen voordat je het werkveld in gaat.

Willemijn, masterstudente Landschapsarchitectuur aan de TU Delft, is het eens met Daphne. “Als studenten met verschillende achtergronden is het mogelijk om elkaar terug te roepen indien nodig. En de stakeholders maken het natuurlijk een stuk realistischer.” Dat is volgens Willemijn een groot verschil met wat ze tijdens haar studie doet. “Het was best moeilijk om alle partijen blij te maken.”

“Jullie komen van verschillende opleidingen. Wat was de meerwaarde van het samenwerken met mensen die anders opgeleid zijn en misschien wel anders dachten?”

“Ik vond het vooral interessant dat we perspectieven zagen die we normaal niet zien”, zegt Floris, masterstudent Landschapsarchitectuur aan de TU Delft. “Daarnaast vond ik het erg leuk om via deze weg te zien dat archeologen anders met lagen omgaan en veel dieper in de grond kijken bijvoorbeeld. Het zorgt voor een heel andere houding ten opzichte van het landschap.”

“Ben je ook anders gaan nadenken over wat erfgoed is door de samenwerking?”

Floris denkt van wel: “Ik zag erfgoed als tastbare objecten, zoals een kasteel bijvoorbeeld, maar er zijn ook sporen die je niet meer ziet en dat immateriële erfgoed wil je ook benadrukken. Het hangt allemaal samen met hoe je het landschap behandelt. Er moet niet zomaar een speeltuin worden gebouwd waardoor een landschap ‘nep’ wordt. Je wil juist de verschillende aspecten van vroeger blijven zien.”

Voor Farnoosh, masterstudente Landschapsarchitectuur aan de TU Delft, heeft de samenwerking juist meer vragen opgeroepen in plaats van dat ze in nieuwe oplossingen is gaan denken. “De vraag blijft hoe je de mensen meeneemt in het verhaal. Het is moeilijk om mensen iets te laten ervaren en voelen zonder dat je te veel opsmuk eraan toevoegt.”

“Zien jullie verschil in schaalniveau tussen denken en werken in de opleiding?”

Ruben, masterstudent Applied Archeology aan Universiteit Leiden, vertelde wat archeologen vaak doen: “Wij werken vanuit individuele ervaringen/perspectieven. Erfgoed betekent iets compleet anders van persoon tot persoon. Zo kan het A betekenen voor meneer X en B voor mevrouw Y.” Dat maakt het volgens Ruben moeilijk om een overkoepelend geheel aan te brengen, wat dus bijvoorbeeld wel veel gebeurt vanuit de landschapsarchitectuur. “Landschapsarchitecten werken vanuit het overkoepelende (landschapsstructuren en grotere waterwegen bijvoorbeeld). Wij kijken meer naar de individuele persoon die op de grond staat en om zich heen kijkt. Wij zijn geen vogels, maar een landschapsarchitect neemt die vogelrol eigenlijk wel op zich. Ik geloof dat de individuele ervaring juist geheel anders is. Dat is een interessant verschil in perspectief.”

“Toen jullie bij de Zuiderwaterlinie kwamen, hadden jullie er misschien een idee over. Is er iets aan dat idee veranderd? Wat zie jij nu als het monument of erfgoed Zuiderwaterlinie?”

Willemijn wist er in eerste instantie nog niet heel veel over. “Ik had er wel iets over gelezen, maar ik was er nog nooit geweest. Het was in mijn hoofd een linie die duidelijk zichtbaar is in het landschap.” Het viel haar op dat het “vooral losstaande objecten zijn” en dat je “best wel je best moet doen om de losstaande objecten als een linie te ervaren.” Daar zit volgens Willemijn nog wel veel potentie in.

Daphne: “Wat mij opviel tijdens de workshop, was dat het erfgoed van de Zuiderwaterlinie ook heel goed gebruikt kan worden in oplossingen voor de toekomst. In ons subgroepje hadden wij het immateriële erfgoed van de Zuiderwaterlinie gebruikt om het landschap een nieuwe toekomst te geven. Ik denk dat dat idee van denken over de Zuiderwaterlinie ook erg interessant is.”

Vruchtbare samenwerking

De studenten hebben de workshops over het algemeen als zeer nuttig ervaren. Ze hebben veel geleerd over de Zuiderwaterlinie, maar ook over het samenwerken met studenten die een andere achtergrond hebben. Bovendien hebben ze zich beziggehouden met onderwerpen die tijdens hun studie niet veel aan bod komen. Door in de praktijk te werken met echte stakeholders wisten ze details te ontdekken die ze misschien tijdens hun studie juist over het hoofd zouden zien.

Bekijk de resultaten

In de komende periode tot april 2021 zullen er nog twee studentenateliers plaatsvinden. Nieuwsgierig naar de resultaten van de studentenateliers? Bekijk ze [hier](#).